N°. 17[illegible]. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Woensdag 30 October.

Verslagen van Gedeputeerde Staten.

HOLLAND.

(Zie no. 58.)

Ten aanzien van de geneeskundige dienst in de provincie, zeggen de Ed. Gr. Achtb. Heeren: »In het handhaven der verordeningen op de geneeskundige dienst, en in de bevordering van al hetgeen met dezen voor het welzijn der ingezetenen, zoo hoogst belangrijken tak van administratie, in betrekking staat, zijn wij door de respective in dit gewest gevestigde geneeskundige commissiën, volijverig bijgestaan, en brengen wij aan dezelve deswege onzen dank toe."

Jammer maar, dat er over de zamenstelling dier commissiën zelve tamelijk geklaagd wordt.

»De clinische scholen" — vervolgt het verslag — »hebben overal, waar zij gevestigd zijn, eene goede werking gehad;" in dat geval is het raadzaam te zorgen dat die clinische scholen in stand blijven en men derzelver bestaan niet ondermijne door zeer gemakkelijk te zijn in de examina dergenen die zich bij privaat geneeskundig onderrigt bepaald hebben, iets waarover geklaagd wordt, en wel dermate dat het bestaan van eene der clinische scholen deswege in groot gevaar zijn moet. Er zijn dienaangaande adressen aan M.-Z. ingeleverd.

Onder de rubriek *Waterstaat* leest men in het verslag: »De voorgenomen werken aan de laan te Hoorn, waartoe overigens de fondsen voorhanden zijn, worden nog steeds door verschil van opinie aangaande de wijze hoe die te voltrekken zijn opgehouden." — Dan is het van belang dat daaraan een einde gemaakt worde. Of zou het buiten de taak der gedeputeerde staten liggen beslissend tusschen beide te treden, of des noods eene beslissing van den koning te provoceren, ingeval verschil van opinie belet dat er iets gedaan worde?

»De droogmaking van den Zuidplas in Schieland, gaat met het best succes voort. Het water is thans tot 2,70 el beneden Zuidplas-peil afgemalen, en de waterspiegel in den tijd van een jaar, ongeveer één el lager geworden. Men is bezig met de bovenkomende landen te verkavelen, en waarschijnlijk zullen nog dit jaar eenige honderden bunders bebouwd worden gemaakt en bezaaid. Tot voorkoming van ziekten werden de vereischte voorzorgen genomen, speciaal ook door het aanvoeren van versch drinkwater in expresselijk daartoe vervaardigde waterschuiten; terwijl tot verpleging van eventuele zieken onder het werkvolk, twee hospitalen zijn aangebouwd."

Wijders gewagen de Ed. Gr. Achtb. Heeren van de voorgenomen droogmaking van het Haarlemmermeer, en van de commissie, benoemd bij besluit van 22 mei, die hare werkzaamheden reeds aanvankelijk heeft begonnen, zoodat men onderstelt, dat de werken der droogmaking eerlang zullen worden ondernomen.

»Voor de instandhouding en verbetering der groote wegen en verdere communicatie te land, wordt de *vereischte zorg aangewend*, en doet het ons leed, ten deze te moeten bijvoegen, dat het *alleen* de bestratingen zijn in den kom van sommige buitengemeenten, waarop de bemoeijenissen van het bestuur, tot hiertoe, hebben schipbreuk geleden."

Wel zoo, Ed. Gr. Achtb. Heeren! Wordt er voor de instandhouding en verbetering der groote wegen de »vereischte zorg" aangewend? Zijn het *alleen* de bestratingen in den kom van sommige buitengemeenten waarop het bestuur schipbreuk lijdt? Maar dan zou men bijna zeggen: het schijnt dus te blijken, dat hunne Ed. Gr. Achtb. den zoogenaamden grooten weg tusschen Gouda en Utrecht niet druk bezoeken; anders hadden daarop, vooral des winters, niet alleen de bemoeijenissen van het bestuur, maar ook (hetzij met bescheidenheid gezegd) deszelfs personeel, deerlijk schipbreuk kunnen lijden; want, Ed. Gr. Achtb. Heeren, die meerendeels nog steeds ongestraate weg is — niettegenstaande de »vereischte zorg" welke men daarvoor, bij manier van spreken, heeft aangewend, — dikwijls zoo infaam slecht, dat een ware, in gerekt-geduld en onderworpen geloof geconfijte Oud-Nederlander, die toevallig in het slechte saizoen moet reizen, altijd de diligence verlaat en een groot gedeelte van den weg, op eenen betamelijken afstand van het rijtuig, te voet aanstrompelt, zonder het zeker ooit in de gedachte te hebben gekregen, dat zijne gedeputeerden voor zulk eenen halsbreek-weg, de »vereischte zorg" hadden aangewend, en hunne bemoeijenissen slechts in gemeente-kommen hadden zien schipbreuk lijden.

»De moeijelijkheden van onderscheiden aard, waarmede de aanleg van den ijzerenspoorweg van Amsterdam naar Haarlem te kampen had, ten slotte overwonnen zijnde, mag men de hoop voeden, deze communicatie nog in den zomer geopend te zien."

Deze hoop is eindelijk vervuld. Men heeft thans, hoe wonderlijk, hoe onbegrijpelijk, hoe fabelachtig het ook schijne, in Oud-Nederland eenen spoorweg! Al wat vaderlijk, aartsvaderlijk dacht, stond versteld; de effecten daalden, het vee stierf aan allerlei vreemde ziekten, de hazen zelfs kregen de tongblaar, en de patrijzen verlieten uit ergernis het land! Verbeeld u nu eens dat wij werkelijk eenen spoorweg tusschen Amsterdam en Arnhem kregen! — Gelukkig dat er alle redenen bestaan om te denken dat dezelve althans niet voor een zestal jaren opdagen zal. Te Arnhem ten minste kreeg men dezen zomer de geruststellende tijding, dat een huis, hetwelk ten behoeve van den eventuelen spoorweg was aangekocht, en *casu quo* zou moeten worden afgebroken, provisioneel nog voor 6 jaren verhuurd was.

EGYPTE.

Triest, 19 oct. *Mehemed-Ali* telt hier werkelijk veel warme aanhangers; want de brieven welke hier heden uit Alexandrië, van den 6den, aankwamen, verspreidden even veel vreugde, als het thans valsch bevonden gerucht, dat de pacha een aanval van beroerte zou hebben gehad, onmiskenbare deelneming gewekt had. Behalve de verzekering, dat *Mehemed-Ali* zich weder wel bevindt, behelzen de gemelde brieven niets van belang. (*Allg. Z.*)

TURKIJE.

Konstantinopel, 9 oct. Den 6den dezer is *Hafiz*-pacha, die zich thans in de hoofdstad bevindt, in de plaats van *Osman*-pacha tot gouverneur van Erzerum benoemd, en is hem het opperbevel over de Ottomanische troepen in Klein-Azië, waarin hij na den slag bij Nisib geschorst was, weder toevertrouwd. Dit is wel een voldingend bewijs, dat hij zich voor den krijgsraad volkomen gezuiverd heeft. (*Köln. Zeit.*)

RUSLAND en POLEN.

St. Petersburg, 19 oct. De Handels-Courant behelst een vergelijkend overzigt van den in- en uitvoer in de haven van St. Petersburg, gedurende de 9 eerste maanden der jaren 1838 en 1839. Volgens hetzelve werden er in 1839 ingevoerd: aan gedroogde vruchten 49,479 pud; in 1838 slechts 22,629 pud; in 1839, champagne 615,502 flesschen; in 1838 slechts 353,840; koffij, in 1839, 65,038 pud, in 1838 slechts 36,605 pud; olijf olie, indigo, verfhout, in 1839: 450,364 pud, in 1838 slechts 223,305 pud. Ook de invoer van zout, haringen en kolen heeft toegenomen; daarentegen was de invoer van versche vruchten, wijn, sterke dranken en porter, suiker, cochenille, katoen, tabak en cigaren verminderd. Uitgevoerd werd er in 1839, 763,010 pud ijzer, in 1838 slechts 64,960 pud; touwwerk, in 1839: 144,839 pud, in 1838 slechts 96,259 pud; lijn- en hennep-olie in 1839, 311,129 pud, in 1838 slechts 42,243 pud; granen in 1839, 170,441 tschetwert, in 1838 slechts 76,099. Ook de uitvoer van ruw en bereid leder en potasch had toegenomen; de uitvoer daarentegen van vlas, timmerhout, lijnwaad, hennep, talk, kaarsen en lijnzaad was verminderd. (*Pr. St. Z.*)

ITALIË.

Rome, 12 oct. Sedert eenige maanden wordt er bij ons weder veel gesproken van oproeren, gevangennemingen, ontdekte plannen en dergelijke. Vanwaar al die geruchten komen is moeijelijk te zeggen; want, met uitzondering van eenige weinige arrestatiën hier en te Ancona, heb ik niets bepaald aangaande zoodanige voorvallen kunnen vernemen. Volgens de opgaven, moeten echter ook die nieuwigheden meer in het zuiden te huis behooren, en slechts de ontdekking hier gedaan zijn. — De onderhandelingen met Portugal hebben nog tot geen resultaat geleid, zij zouden integendeel geheel zijn afgebroken, bijaldien niet de Fransche gezant den agent van donna *Maria* steeds op nieuw ondersteunde. (*Schw. Merk.*)

DUITSCHLAND.

München, 22 oct. Naar men verneemt is er dezer dagen een koninklijk besluit uitgevaardigd, ten einde er in de scholen streng op gelet worde, dat de steeds meer toenemende kortzigtigheid onder de jongelieden, die zich, vooral in de laatste tien jaren, op eene betreurenswaardige wijze verbreid heeft, niet verder bevorderd worde door het gebruik van zoogenaamde stereotype-uitgaven en andere kleine of slechte drukken. (*K. W. f. D.*)

Een dergelijke maatregel mogt wel algemeen in alle landen genomen worden; want overal doet het meer en meer toenemend gebruik van kleine drukken aanmerkelijk nadeel aan de oogen.

PRUISSEN.

Berlijn, 22 oct. Sinds eenige dagen liep hier het gerucht, dat de Keizerin van Rusland zoo gevaarlijk ziek geworden was, dat zij zelfs hare

broeder, prins *Albert van Pruissen*, die uit het kamp van Borodino te St. Petersburg was gekomen, niet had kunnen spreken; heden wordt er echter verzekerd, dat de keizerin reeds weder zoo ver hersteld is, dat zij de reis naar eene zuidelijke streek en wel naar de Krim aannemen zal. — De Nederlandsche raad van legatie, de heer *v. Scherf*, is uit Frankfort hier aangekomen, om, naar men zegt, te onderhandelen over de aansluiting van het Duitsche Luxemburg aan het tolverbond. (*A. Z.*)

Het is bevreemdend dat altijd, als er over iets in Pruissen door onze regering te onderhandelen valt, steeds de heer *v. Scherff* of iemand anders naar Berlijn wordt gezonden. Het is als had Nederland aldaar geenen gezant; nogtans betaalt men aan den heer graaf *de Perponcher* f 20 of f 30,000 voor die betrekking. Is dat eene sinecure?

ENGELAND.

Londen, 25 oct. De *Morning Chronicle* beweert, dat zij verkeerd onderrigt zijn, die melden, dat er met het Portugesche plan van conversie eene nieuwe leening in verband staat, waarvoor de inkomsten van het tabaks-contract zouden verbonden worden. Dat dagblad zegt, stellig onderrigt te zijn, dat het bedoelde plan zonder eenige nieuwe leening ten uitvoer zal gebragt worden, en dat de jaarlijksche opbrengsten van het tabaks-contract, ten bedrage van 300,000 p. st., en welke eerlang geheel ter beschikking zullen zijn, alleen gebruikt zullen worden ter betaling van de interessen der geconverteerde schuld.

Londen, 26 oct. Volgens opgave in de *Burn's Commercial Glance*, dezer dagen te Manchester uitgegeven, blijkt, dat de invoeren van katoen gedurende de eerste negen maanden van het loopende jaar, 979,329 balen hebben bedragen, terwijl, gedurende hetzelfde tijdperk in het vorige jaar, die invoeren 1,297,125 balen hebben beloopen, zoodat de invoeren 387,796 of nagenoeg een vierde minder zijn.

Londen, 26 oct. Uit een rapport, aan het congres der Vereenigde Staten van Noord-Amerika ingediend, blijkt, dat in december van het jaar 1838 niet minder dan drie duizend stoomwerktuigen in genoemde staten gebruikt werden, namelijk ongeveer achthonderd voor stoombooten, drie honderd en vijftig voor spoorwegen en ruim achttien honderd en vijftig voor fabrijken van onderscheiden aard.

FRANKRIJK.

Parijs, 26 oct. De Sardinische havens zijn voor de Spaansche schepen wederom opengezet, en de handelsbetrekkingen tusschen dien staat en Spanje zijn geheel hersteld. Verscheiden schepen, in die havens, welke wapenen en krijgstuig voor don *Carlos* aan boord hadden, hebben die ladingen gelost.

— Uit Toulon meldt men, dat het gouvernement het bevel heeft gegeven om op onderscheiden werven aldaar een twaalftal stoompakketbooten, voor rekening van het ministerie van financiën, te doen vervaardigen. Men zegt, dat dezelve eene geregelde dienst tusschen Bordeaux en de Vereenigde Staten in Noord-Amerika, en tusschen Hâvre en Zuid-Amerika zullen daarstellen.

Parijs, 27 oct. Eene alhier ontvangene telegrafische dépêche zegt, dat de hertog *de la Victoria* den 19den dezer zijn hoofdkwartier van Muniesa heeft opgebroken, en hetzelve den volgenden dag naar Esterquel verlegd. Die plaats is op weinig afstands van Montalvan gelegen, welke versterkte stad door de troepen van *Cabrera* bezet is, en den 22sten of 23sten door *Espartero* zal worden aangevallen. Eene divisie van het constitutionele leger, onder bevel van *Castaneda*, heeft den 19den dezer Teruel verlaten, om met de afsluiting dier stad, aan de zuidelijke zijde, eenen aanvang te maken, terwijl *Espartero* den aanval ten noorden zal besturen. *Cabrera* heeft zijne troepen aan den kant van Segorbe bijeengetrokken, en, ten einde aan het leger der koningin eene afleiding te bezorgen, heeft hij eene vrij sterke afdeeling naar de provincie Cuenca doen oprukken.

[illegible] andere telegrafische dépêche moet het berigt inhouden van de aanneming [illegible] fueros door den senaat, zoodat die belangrijke aangelegenheid [illegible] beslag zoude erlangd hebben.

Uit het Oosten [illegible] bekend.

[illegible]

Brussel, 27 oct. De *Commerce Belge* zegt, dat volgens brieven uit Madrid, van den 20sten dezer, de heer *de Rumigny*, gezant van Z. M. den koning der Franschen aldaar, aan de koningin-regentes den waarborg der Fransche regering aangeboden heeft, ten aanzien van eene leening van 300 millioen fr., op voorwaarde, dat de eerste storting zouden strekken tot voldoening der vervallen en aan de vreemde schuldeischers van Spanje verschuldigde renten. Diezelfde brieven zeggen ook, dat dit voorstel het gevolg is van de overeenstemming tusschen het kabinet der Tuileriën en dat van Windsor, die erkend hebben, dat, om op een krachtdadige wijze tot de spoedige bevrediging van het constitutionele Spanje te kunnen medewerken, het [illegible] daar was, om dit land in zijne financiële ongelegenheden te gemoet te komen, door deszelfs buitenlandsch crediet te herstellen.

— De heer *Ragay*, thesaurier van het huis van Z. M. den koning der Nederlanden, en *Charles Morel*, commissarissen, belast met al wat de opheffing van het op de goederen in Belgie van het huis van Oranje-Nassau gelegde kwester betreft, zijn gisteren door den heer *Falck* aan den minister van buitenlandsche zaken voorgesteld. Deze heeren zijn door den minister zeer welwillend ontvangen. Z. Exc. heeft hun beloofd, alles te zullen aanwenden, wat de daartoe betrekkelijke onderhandelingen zoude kunnen bevorderen.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 28 oct. Men schrijft dat bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit is bepaald, dat met 1sten november aanstaande het stoom-oorlogschip *Etna*, met eene bemanning van 100 koppen, zal worden in dienst gesteld onder bevel van den kapitein-luitenant *S. R. Franck*, tot dusverre commanderende Z. M. stoomschip *Cerberus*.

— Het *Weekblad van het Regt*, hetwelk te 's Gravenhage het licht ziet, bevat in zijn nommer 52 den hoofdzakelijken inhoud van het arrest op den 22sten dezer, door den Hoogen Raad der Nederlanden, gewezen in de zaak van *K. van der Ploeg*, met betrekking tot de belangrijke vraag, in hoe verre de benoeming van een vervangend substituut-griffier overeenkomstig met de organieke wet en de grondwet kan worden geacht. Dat *Weekblad* maakt nopens deze zaak de opmerking, dat Z. M. tot de benoeming van den vervangenden substituut-griffier niet is overgegaan, dan na ingewonnen advies van Z. Exc. den minister van justitie, en na den raad van state tweemaal omtrent dit punt te hebben gehoord.

— Uit eenen officiëlen staat van ontvang der directe belastingen over de 4 laatste maanden van 1838, met bijvoeging van de opbrengst over de 8 eerste maanden des jaars 1839, blijkt, dat het gezamenlijk bedrag daarvan beloopt f 14,133,256.84, aan hoofdsom, en f 1,105,825.69 aan opcenten.

De 4 laatste maanden van 1838 hebben daarvan bedragen f 5,423,848.85½ aan hoofsom, en f 412,099.60½ aan opcenten, terwijl de 8 eerste maanden hebben beloopen f 8,709,407.98½ aan hoofdsom, en f 693,725.09½ aan opcenten.

De opbrengst der grondbelasting over de 12 laatstgenoemde maanden heeft gerendeerd f 7,983,256.84 aan hoofdsom, en f 478,995.41 aan opcenten, behalve f 159,665.14, wegens 2 opcenten vroeger door de gemeenten genoten, en eene som van f 159,665.14, wegens 2 opcenten van de grondbelasting voor kwade posten.

Het personeel heeft over dit tijdvak (12 maanden) opgebragt f 4,600,000 aan hoofdsom, en f 230,000 aan opcenten.

De patenten hebben over de 12 laatste maanden opgeleverd f 1,550,030 aan hoofdsom, f 77,500 aan [illegible]

's Gravenhage, 26 oct. Z. K. H. prins *Alexander* is heden morgen omstreeks 11 ure, van hoogstdeszelfs reize naar Polen en Rusland, in deze residentie teruggekeerd, en heeft na zijne aankomst dadelijk bij Z. M. en de leden van het koninklijk gezin bezoeken afgelegd.

— Heden heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal (s. c.) eene zitting met geslotene deuren gehouden, waarin langdurig beraadslaagd is over het ontwerp van adres, in antwoord der troonrede, hetwelk haar door de daartoe benoemde commissie is aangeboden. Zij heeft het adres aangenomen en hetzelve aan de Eerste Kamer verzonden, welke morgen deswege vergaderen zal, terwijl het waarschijnlijk is, dat het adres aanstaanden woensdag aan Z. M. zal kunnen worden aangeboden.

's Gravenhage, 27 oct. Op de tentoonstelling bevinden zich eenige geschilderde glazen, vervaardigd door jhr. *J. van Rijckevorsel*, wonende in deze residentie. Deze glazen zijn zoo geheel in den trant onzer oude meesters, en munten zoo zeer uit door helderheid en levendigheid van kleuren, dat zij, naar het oordeel van deskundigen, verre overtreffen de overige ten toon gestelde kunstwerken van die soort, uit Duitschland herwaarts gezonden. Bovendien bezitten zij de verdienste, hetgeen de hoofdzaak in het glasschilderen is, dat de kleuren echt standhoudende zijn.

— Sinds eenige dagen is in deze residentie, bij den marchand-fleuriste *G. Reeken*, op het Spui, nabij de Bierkade, een wezenlijk kunststuk te zien, bestaande in eenen kunstappel, waarschijnlijk door den vermaarden [illegible] vervaardigd, die [illegible] en onder anderen in (1648) den predikstoel in de Nieuwe Kerk te Amsterdam heeft gemaakt. Het uitwendige, hetwelk volkomen eenen appel verbeeldt, is van palmhout, en in doorsnede 2 duim groot; in het midden gaat dezelve open als eene doos; de twee deelen of helften des appels zijn vervuld met beeld- en snijwerk van zachter soort van hout, als uit een enkel stuk, waarschijnlijk de zeven hoofddeugden voorstellende. De veelvuldigheid der voorwerpen, in zoo klein bestek gesneden, en de naauwkeurigheid daarvan, wekken met der daad de bewondering op, en het schijnt schier onverklaarbaar, van welke fijne werktuigen de maker zich heeft bediend, en hoe hij die heeft weten te besturen en aan te wenden tot het uithalen en bewerken der afgelegenste en diepste kamers en vertrekken. Om zich eenig denkbeeld te kunnen vormen van dit kunstig snijwerk, brengt men slechts één hoofdvoorwerp bij, eene kerk, die vol gewoel, werk en beelden is, waarin zich een talrijke lijkstoet als schijnt te bewegen; de kerk is met al hare ornamenten versierd. De beelden in dezen kunstappel zijn van 3 à 3½ linien groot.

Arnhem, 29 oct. Het arme *Handelsblad* kan zijne woede niet meer verkroppen over de naaktheid waarin het zich telkens door de *Arnhemsche Courant* en hare inzenders ten toon gesteld ziet. In ons nommer van zaturdag laatstleden, waren dat blad weder de schelste tegenstrijdigheden voorgeworpen. Men had aangewezen hoe het *Handelsblad* den 29sten augustus den lof had gezongen van »*onze vaderlandsche op de zeden en* BEHOEFTEN *des volks geschoeide instellingen*," en onze grondwet »*de beste van alle de bekende constitutiën*" genoemd had, en hoe datzelfde *Handelsblad* den 18den october daaropvolgende in diezelfde vaderlandsche instellingen, (nog den 29sten augustus op de *behoeften* des volks geschoeid) *leemten* vond en *fouten* en *tegenstrijdigheden*, »*welke ieder heeft leeren zien*," en *welke de constitutionele regering in den weg waren*," ja, hoe datzelfde *Handelsblad* met onze grondwetten van 1814 en 1815 den spot dreef, vragende: *of* »*zij ontstaan waren als Minerva uit het hoofd van Jupiter*."

Geen wonder dat het stelsellooze blad, weifelender dan dat der populieren, maar toch niet gaarne openlijk als zoodanig ten toon gesteld, deswege grimmigen spijt gevoelde. Echter had het er zich niet geheel door moeten laten verblinden, het had het gehate artikel in de *Arnhemsche Courant*, als *ingezonden* door dezelve medegedeeld, niet aan de *Arnhemsche Courant* zelve moeten toeschrijven; immers het *Handelsblad*, hoe onstandvastig, en verschillend, en tegenstrijdig ook in zijne gevoelens, zou niet begeeren, dat men de artikels, welke het als *ingezonden* mededeelt, aan het *Handelsblad* zelve toeschreef?

Wij maken deze aanmerking geenszins, omdat wij iets terug willen nemen van hetgeen in dat ingezonden artikel, volkomen overeenkomstig met de waarheid, gezegd werd; maar omdat wij meenen, even als elke andere courant de bevoegdheid te hebben, om *ingezonden* stukken te plaatsen, en te kunnen vorderen dat dezelve, als zoodanig vermeld, ook als zoodanig worden goedgekeurd of bestreden. Wij hebben dit reeds meermalen aangemerkt; doch wij hebben hier te doen met een blad, dat even weinig achting voor juistheid als voor waarheid schijnt te gevoelen.

Dat blad, hetwelk de *Arnhemsche Courant* en hare ingezondene stukken, alsmede de echt vrijzinnige schrijvers steeds aanvalt, doch, telkens teruggeslagen, antwoord schuldig blijft of scheldt, — dat blad schrijft nu, dat de *Arnhemsche Courant*, »waarvan men alles kan verwachten," onder een vloed van grofheden en scheldwoorden," »*zijne* lezers bekend maakt met eene tegenstrijdigheid, waarin het *Handelsblad* zou zijn vervallen."

Reeds meermalen heeft het *Handelsblad* den inval gehad van ons *scheldwoorden* enz. te verwijten, hoewel de *Arnhemsche Courant* het telkens uittartte om die scheldwoorden te noemen. In het ingezonden artikel, waarover het Amsterdamsche blad zoo gebelgd is, werd het even min als in eenig ander gescholden.

Er werd, ja, gesproken van *onwaarheden*, waaraan dat blad zich schuldig gemaakt had; maar die onwaarheden waren onweerspreekbaar en onweersproken aangetoond in een ingezonden artikel, onder het opschrift: *De heer D. Donker Curtius tegen leugentaal verdedigd*, voorkomende in de *Arnhemsche Courant* van donderdag 17 october. Het *Handelsblad* had, gelijk men daar voldingend aangetoond ziet, zich, letterlijk aan een aantal *logens* zich schuldig gemaakt; in zoodanig geval moet men immers wel van *logens* en *onwaarheden* spreken. En als nu iemand werkelijk gelogen heeft kan hij immers niet klagen dat men hem scheldt, als men hem onwaarheden of logens ten last legt?

Toen zekere lieden, die ook wonderlijke begrippen omtrent waarheid en eeden hadden, nu bijna twee eeuwen geleden, *Pascal* telkens woorden en gevoelens aantegen, waaraan hij zich niet schuldig gemaakt had, wist hij even als wij daartegen geen ander middel dan te zeggen: *het zijn logens*. *Pascal* drukte het zelfs nog sterker uit; hij zeide, er was geen ander antwoord te geven dan: *mentiris quam impudentissime*, dat is: gij liegt op eene alleronbeschaamdste wijze. Zou men nu kunnen klagen, indien de *Arnhemsche Courant* soortgelijk antwoord gave op allerlei valsche aantijgingen, die men nooit bewijzen kan? Laat het *Handelsblad* slechts eenige proeven geven van den stroom van grofheden en scheldwoorden," welken de *Arnhemsche Courant* tegen hetzelve zou hebben gebezigd. Laat het, zoo het durft, de onwaarheden, die aan hetzelve in ons nommer van den 17den october onder anderen, onder het oog gebragt zijn, wederleggen.

Wat het *Handelsblad* nu overigens zegt omtrent de kwade trouw, waarmede in het ingezonden artikel van zaturdag laatstleden slechts eenige zinsneden uit het *Handelsblad* van 29 augustus zouden aangehaald zijn: — wie ziet niet dat dit eene erbarmelijke uitvlugt is? Moet men dan, om tegenstrijdigheden aan te toonen, geheele artikels overschrijven, waarvan de eene zin den anderen zou wederspreken, indien men den laatsten als iets meer dan een onnoodig verlengstuk beschouwen wilde?

Als men eerst onze instellingen »op de zeden en *behoeften* des volks geschoeid" genoemd heeft, en eenige regels later laat volgen, dat men »ook gelooft dat het oogenblik geboren is om daarin die wijzigingen te brengen, welke de *behoeften* van een bezadigd en vrij volk vereischen," wat beteekent dan zulk nonsens?

Als men eerst eene grondwet »de beste van alle de bekende constitutiën" genoemd heeft, wat doet het er dan toch toe, of men er achter voege, dat men ze niet voor *volmaakt* houdt? Wie zal toch een menschelijk werk *volmaakt* willen noemen?

Genoeg was het, dat het *Handelsblad* verklaard had »*onze grondwet als de beste van alle de bekende constitutiën te beschouwen*," om spottende vragen als: *zijn de grondwetten van 1814 en 1815 ontstaan als* MINERVA *uit het hoofd van* JUPITER? daarmede tegenstrijdig te vinden.

Genoeg en meer dan genoeg was het daartoe, dat het *Handelsblad* in die *beste van alle bekende constitutiën* (den 29 aug.), die *op onze behoeften geschoeid was* (den 29 aug.) nog geene twee maanden later *fouten*, *leemten* en *tegenstrijdigheden* »vond," *welke ieder had leeren zien*, en die derhalve nog al zeer erg moeten wezen.

Eigenlijk was het geval hiermede, gelijk het met de meeste geschilpunten tusschen het *Handelsblad* en *Arnhemsche Courant* het geval was en is. Hetgeen de *Arnhemsche Courant* in tijds wil, wil het *Handelsblad* als het te laat is. In het uur des strijds laat men de *Arnhemsche Courant* alleen kampen met den stroom, en niet alleen dat men haar alleen laat; — men tijgt haar, die slechts verder vooruitzag, kwade bedoelingen aan; men verwijt haar haat jegens de regering, omdat zij de natie slechts meer bemindde dan de regering; men scheldt haar, men werkt haar tegen; men bewierookt de regering, en als dan de regering geheel verdoolde en vlak voor den afgrond staat, dan eerst zegt men wat de *Arnhemsche Courant* reeds lang zeide, dan geeft men een artikel als het *Handelsblad* van heden: *over de financiële aangelegenheden des lands*, waarin men thans ook voor den *ontzettenden schuldenlast* terugdeinst, thans ook *onbewimpelde openbaarheid der geldmiddelen* vraagt. Die openbaarheid vroeg de *Arnhemsche Courant* in tijds, en wilde er des noods, tot redding der natie en der regering, het ministerie toe dwingen; thans is het waarschijnlijk te laat, want, ook het *Handelsblad* ziet het gevaar; thans zal het misschien nog wel de schuld der *Arnhemsche Courant* wezen, indien het door haar lang voorspelde gebeurt. Zoo hebben altijd de vleijers der regeringen de natiën in het verderf gestort!

BEURSBERIGT.

28 oct. 1839.

Holland Werkelijke schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{3}{4}$, $\frac{7}{16}$; dito à 5 pCt. $98\frac{3}{4}$, 99 $98\frac{15}{16}$; uitgestelde dito à 5 pCt. $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; kansbiljetten à 5 pCt. $23\frac{3}{4}$, $24\frac{1}{4}$, 24; amortisatie-syndicaat à $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; dito à $3\frac{1}{2}$ pCt. $76\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. $166\frac{1}{2}$, $168\frac{3}{4}$, $167\frac{3}{8}$; nieuwe dito 1837 à $4\frac{1}{2}$ pCt. $98\frac{3}{4}$, $99\frac{1}{4}$, 99; oostindische leening 5 pCt. $94\frac{3}{4}$, $95\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$.

Mengelwerk.

Het gevoelen van den heer CORVER HOOFT, over de ministeriële verantwoordelijkheid.

Onder dit opschrift weerlegt de *Vlissingsche Courant* van 15 en 17 october de bewering van bovengenoemden heer, in zijn dezer dagen uitgegeven vlugschrift: *Gedachten over de wijziging onzer grondwet*.

Volgens den heer CORVER HOOFT moest de uitkomst der ministeriële verantwoordelijkheid altijd wezen »dat de oppermagt van den koning overgaat »tot het volk. Want zoodra het niet meer de koning is, maar een verant»woordelijk ministerie, aan hetwelk het beleid van zaken wordt toebe»trouwd, wordt de koning een lijdelijk wezen, dat zijne overtuiging en al »zijne inzigten moet opofferen aan die van zijn ministerie."

Hierop antwoordt de *Vlissingsche Courant*:

»Om de juiste bedoeling van den heer CORVER HOOFT in dezen volzin wel te kunnen begrijpen, is het noodig te weten wat Z. Ed. door het woord *oppermagt* verstaat.

»Bedoelt Z. E. G. daardoor: de magt om *alleen* en naar goedvinden te kunnen heerschen, dan valt het dadelijk in het oog, dat de koning in onzen constitutionelen staat zulk eene magt niet bezit, noch behoort te bezitten, gelijk Z. M., souvereine vorst zijnde, zelf verklaard heeft, zulk eene magt niet te *willen* bezitten.

»Bedoelt de heer CORVER HOOFT de magt, om in overeenstemming met de grondwet, en de overige wetten en de daarop gebouwde instellingen het Nederlandsche volk te regeren, en verder die, om voorstellen van wetten ter bevordering van 's volks welzijn te doen, zoo mede om die welke uit den boezem der Staten-Generaal mogten voorkomen en aan den koning ondoelmatig, ontijdig of schadelijk mogten toeschijnen af te keuren; — bedoelt de heer CORVER HOOFT *deze* magt, dan gaat zijne stelling mank, want wij zullen bewijzen dat *die* magt, door de ministers verantwoordelijk te maken, in geenen deele op het volk overgaat.

»In overeenstemming met de grondwet, overige wetten en de daarop gebouwde instellingen te regeren, besluiten te nemen tot uitvoering of handhaving dier wetten is eene magt, waartoe de koning eenmaal door de grondwet geregtigd, niet door wettige middelen (onwettige komen bij deze redenering natuurlijk niet te pas) kan worden verhinderd, hetzij door zijne ministers, hetzij door het volk.

»Niet *door de ministers*, omdat:

»*Vooreerst* al wilde men de absurditeit aannemen, dat een minister zijne handteekening wilde of durfde weigeren aan een besluit van den koning, ter uitvoering of handhaving der grondwet of der overige gemelde wetten, — een besluit in één woord, zoo als alle behooren te zijn, grondwettig en ten nutte van den staat en de natie genomen, — omdat alsdan, zeggen wij, aan den koning de volle magt verbleven is, om zoodanigen, eigenzinnigen, onwetenden of onwilligen minister zijn ontslag te geven, en, zonder vertegenwoordiging of het volk vooraf te raadplegen, eenen anderen in zijne plaats te benoemen, van wien de koning zeker is, eene minder eigenzinnige wijze van zien en handelen te kunnen verwachten.

»*Ten anderen*. Omdat aan eenen minister, behalve getrouwheid aan de grondwet (volgens art. 76 derzelver wet), bij den eed voor zijne in dienst treding van hem af te nemen, ook wel degelijk is of althans kan gevorderd worden de belofte om den koning in zijne regering, met al zijn vermogen, te zullen bijstaan en daartoe de door hoogstdenzelven gegevene bevelen, in overeenstemming met de grondwet, de verdere wetten en daarop gebouwde instellingen van den staat te zullen nakomen.

Ten derden. Wilde een minister daarentegen een besluit of maatregel in werking brengen, van welker doelmatigheid de koning niet overtuigd ware, dan staat het geheel en al aan Z. M. om de teekening of goedkeuring daarvan te weigeren.

» De koning kan derhalve door zijne ministers niet gedwongen noch belemmerd worden in zijne regering, zoo als wij die hier voren omschreven hebben.

» Maar het *volk* dan?

» Wij moeten hier wederom tot een juist begrip van dit woord trachten te geraken, in den zin als hetzelve door den heer CORVER HOOFT kan zijn bedoeld. *De heffe des volks* kan Z. E. G. niet meenen, want deze zal ook bij de invoering eener ministeriële verantwoordelijkheid, geene staatkundige magt of eerbied erlangen.

» De *kiezers* dan, ook deze kan Z. E. G. nog niet bedoelen, want, behalve dat deze wel bij ons zullen blijven bestaan uit de leden der drie standen, waaronder ook de *ridderschap* of de *edelen*, (welke men niet gewoon is onder het woord *volk* te begrijpen), zullen die kiezers niet verder kunnen gaan dan zelfs, bij regtstreeksche verkiezingen, de leden der Staten-Generaal te benoemen; verder strekt *hunne* magt zich niet uit, zij kunnen dus niet regeren, of den koning in zijne regering belemmeren. De *Staten-Generaal* derhalve moeten door den heer CORVER HOOFT zijn bedoeld, wanneer Z. E. G. van *het volk* sprak, aan het welk de oppermagt, dat is de magt om in overeenstemming met de grondwet, de overige wetten en de daarop gebouwde instellingen te regeren, zou overgaan.

» Duidelijker was de heer CORVER HOOFT geweest door dadelijk de Staten-Generaal te noemen en niet *het volk*, want dat er een hemelsbreed verschil bestaat tusschen deze beide ligchamen, kan niemand ons tegenspreken, en dan ware het ons zeer gemakkelijk geweest, om zijne bewering als eene grove dwaling ten toon te stellen.

» De stelling van den heer CORVER HOOFT komt dus daarop neer, dat bij eene ministeriële verantwoordelijkheid, de oppermagt, zoo als die door ons is omschreven, in handen der Staten-Generaal zou overgaan.

» Wij ontkennen dit volstrekt.

» Welke magt zou de ministeriële verantwoordelijkheid aan de Staten-Generaal in handen geven? Bloотelijk toch wel, maar die van eenen minister, die zich in de uitoefening zijner functiën aan misdrijven heeft schuldig gemaakt, (waarschijnlijk nog met voorafgaande goedkeuring der Eerste Kamer), bij den Hoogen Raad aan te klagen, en zijne vervolging te eischen.

» De magt om den minister te behouden of te ontslaan, blijft altijd aan den koning; die om hem vrij te spreken of te vonnissen aan den Hoogen Raad.

» Nemen wij nu eens eene Tweede Kamer aan, partijzuchtig of onbillijk genoeg, om eenen onschuldigen minister wegens een misdrijf aan te klagen, wat is er dan anders te wachten dan dat óf de Eerste Kamer het voorstel ter vervolging zal afwijzen, óf dat de Hooge Raad denzelven zal vrijspreken, in welke beide gevallen de zaak blijven zou zoo als zij was, vóór dat het voorstel ter vervolging gedaan werd.

» Maar gaat nu de oppermagt des konings, zoo als wij die hier boven meermalen hebben omschreven, hierdoor over in de handen des volks, of, beter gezegd, in die der Staten-Generaal?

» Wie ontdekt hier niet het ongerijmde en volstrekt ongegronde dezer bewering?

» De heer CORVER HOOFT zal nog zeggen: » maar de Tweede Kamer kan de goedkeuring der belastingen weigeren en hierdoor den koning dwingen zulke ministers te nemen, als *zij* verkiest, en de zoodanigen te verwijderen, als aan den koning welgevallig zijn."

» Wij antwoorden hierop, zoo dit waar is, kunnen dit de Staten-Generaal ook nu zonder dat de ministers verantwoordelijk zijn, en *dit* kwaad ontstaat dus niet *door* de invoering der ministeriële verantwoordelijkheid. Maar nog niet eens zijn wij overtuigd van de gegrondheid dezer stelling.

» Hebben wij niet het voorbeeld gezien, dat een groot en wel het grootste deel der Fransche gedeputeerden aan den koning het ministerie THIERS wilde opdringen; dat nogtans LOUIS PHILIPPE dien staatsman niet wilde gebruiken, dan onder zulke voorwaarden als hij zelf dienstig oordeelde hem voor te schrijven, en dat toen de protesten der gedeputeerden zich aan die voorwaarden niet wilde onderwerpen, LOUIS PHILIPPE hem ook niet benoemd heeft? Dit deed een koning onder de onstuimige en heerschzuchtige Franschen; zou een koning onder de bezadigde Nederlanders minder doen; en zoo neen, gaat dan de stelling niet mank, dat eene Tweede Kamer den koning zou kunnen dwingen tot het kiezen van zulke ministers als *haar*, en niet den koning aangenaam waren?

» Nog eens dan, het schrikbeeld, door den heer CORVER HOOFT vooruitgezet om de verantwoordelijkheid der ministers te doen ontraden, bestaat slechts in de verbeelding, maar mist alle wezenlijkheid. In geenen deele gaat, door zulk eene instelling, de oppermagt van den koning tot het volk over.

» En wat nu de verdere stelling betreft, dat de koning een ijdelijk wezen wordt, dat zijne overtuiging en al zijne inzigten moet opofferen aan die van zijn ministerie, — wij zouden hierop kunnen beginnen te antwoorden, dat, wanneer door zoodanige opoffering van eigene overtuiging en inzigten, het geluk en den voorspoed van een geheel volk kon worden verkregen, dat geluk voor elk weldenkend vorst niet te duur zou zijn gekocht.

» Maar hoe ver is ook deze stelling weder van de waarheid verwijderd!

» Al het goede, dat een vorst, langs den wettigen weg, tot heil van zijn volk wenscht tot stand te brengen, staat, bij het overigens beschikbaar zijn der daartoe strekkende middelen, in zijne hand. Waar is de minister, die hem hierin zou kunnen of willen tegenwerken? en waar de Staten-Generaal of de natie, die de pogingen, daar henen strekkende, niet met alle magt zouden willen ondersteunen?

» Wie zulk eene tegenwerking onder onze natie voor mogelijk houdt, toont haar in het geheel niet te kennen.

» Overigens stapt de heer CORVER HOOFT al te ligt heen over de daadzaak, dat, door de verantwoordelijkheid der ministers in te voeren, benevens eene behoorlijke wet, waarbij die verantwoordelijkheid wordt geregeld, de koning onschendbaar wordt, en buiten alle verantwoordelijkheid blijft voor de onwettige of willekeurige daden, welke onder zijne regering zouden kunnen worden gepleegd.

» Stelt men den val eener dynastie zoo ligt, of wel acht men haar zoo onmogelijk, dat het niet der moeite waardig zoude zijn, de oorzaken, welke tot zulken val zouden kunnen leiden, in tijds voor te komen of weg te nemen.

» En geloofl men b. v. niet, dat, wanneer er eene behoorlijke wet op de ministeriële verantwoordelijkheid in Frankrijk bestaan had, het ministerie *Polignac* zich of wel de teekening der ongrondwettige ordonnanciën zoude gewacht hebben, of zoo neen, op eene geregtelijke wijze ter verantwoording geroepen en gestraft geworden zijnde, daardoor de val van KAREL X zou zijn voorgekomen, voor zoo ver deze namelijk niet liever verkozen had, eenige duizendtallen zijner onderdanen door het schrootvuur zijner troepen te doen vermoorden, dan toe te laten dat aan het misdrijf zijner ministers de billijke straf ten deel viel?

» Maar ook zelfs de lessen der nieuwere geschiedenis schijnen geen vat te hebben op zeker soort van menschen, welke, meer royalistisch dan de koning zelf, om hem eene zooveel mogelijk absolute magt te verschaffen, niet zouden schromen, hem en zijn geslacht langs den rand van eenen afgrond heen te voeren."

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem maken hiermede aan de belanghebbenden bekend, dat alnog, van heden af tot en met zaturdag den 2den november eerstkomende, van des voormiddags 11 tot des namiddags 1 ure, ter secretarie dezer stad zal worden gevaceerd tot *uitgifte der gezegelde patentbladen over het dienstjaar 1839*, wordende de patentpligtigen uitgenoodigd om ter besparing in het zoeken derzelve, hunne van den ontvanger der directe belastingen ontvangen kennisgeving mede te brengen; zijnde worden z. l. verder verwittigd, dat de gedurende voorschreven tijd niet afgehaalde patentbladen, aan den deurwaarder der directe belastingen zullen worden ter hand gesteld, die dezelve aan de huizen der patentpligtigen zal bezorgen tegen betaling van tien cents.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse, alhier gebruikelijk.

Arnhem, den 25sten october 1839.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Oct. 1 El 0 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.